

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndc/18/2024
Identifikačné číslo spisu:	3723200311
Dátum vydania rozhodnutia:	28.08.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3723200311.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne V. T., narodennej X. T. XXXX, U., F. - Q. X, proti žalovaným 1/ V. N., narodenému XX. R. XXXX, Q., A. XXXXX/XXA, 2/ S. N., narodennej XX. R. XXXX, Q., A. XXXXX/XXA, oboch zastúpených Advokátskou kanceláriou Nagy&Zachveja s.r.o., Bratislava, Štúrova 11, IČO: 36 868 272, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. PB-7C/9/2023, pôvodne vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 7C/9/2023, o návrhu žalobkyne na prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu žalobkyne na prikázanie sporu vedeného na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. PB-7C/9/2023 Okresnému súdu Trnava n e v y h o v u j e.

Odôvodnenie

- Okresný súd Trenčín predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 39 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na rozhodnutie o návrhu žalobkyne na prikázanie sporu Okresnému súdu Trnava z dôvodu vhodnosti podľa § 39 ods. 2 CSP.
- Žalobkyňa svoj návrh v zmysle § 39 ods. 2 CSP odôvodnila tým, že Okresný súd Trenčín nemôže konať, lebo všetci jeho sudcovia sú vylúčení. S ohľadom na miesto bydliska žalovaných a sídlo ich právneho zástupcu navrhla spor prikázať Okresnému súdu Trnava.
- Žalovaní sa k návrhu žalobkyne písomne nevyjadrili.
- Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Trenčín a Okresnému súdu Trnava príslušný na rozhodnutie podľa § 39 ods. 3 CSP, preskúmal vec a dospel k záveru, že návrh žalobkyne na prikázanie sporu nie je dôvodný, a preto mu nebolo možné vyhovieť.
- Podľa § 39 ods. 2 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti.

6. Prikázanie (delegácia) z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Podmienky prikázania veci preto treba vykladať reštriktívne. Ak by príslušný súd prikázal vec inému súdu podľa § 39 ods. 2 CSP, hoci by pre takéto rozhodnutie neboli splnené podmienky, porušil by tým ústavne zaručenú zásadu, že nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi, a že príslušnosť súdu ustanovuje zákon (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ďalej len „ústavy“).

6.1. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu, či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

7. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak dané dôvody výnimočného charakteru. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie zahŕňa komplexné posúdenie predmetného konania a pomeru strán na oboch procesných stranách.

8. V danom prípade je tvrdným dôvodom vhodnosti v prvom rade skutočnosť, že všetci sudcovia Okresného súdu Trenčín i Krajského súdu v Trenčíne majú byť vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci.

9. Prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti (§ 39 ods. 2 CSP) je potrebné odlišovať od prikázania sporu z dôvodu nutnosti (§ 39 ods. 1 CSP). Ustanovenie § 39 ods. 1 CSP predpokladá, že pre vylúčenie všetkých sudcov už nemôže príslušný súd v spore konať, a preto je nutné spor prikázať inému súdu tej istej inštancie. Na druhej strane, prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti predstavuje v civilnom sporovom konaní výnimku z práva strany na zákonného sudcu, ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu, preto je potrebné dôvody vykladať prísne reštriktívne s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu.

10. Najvyšší súd z obsahu súdneho spisu nezistil, že by všetci sudcovia Okresného súdu Trenčín boli vylúčení z prejednávania a rozhodovania danej veci. Žalobkyňa v konaní vzniesla námietku zaujatosti voči zákonnému sudcovi, ako aj všetkým sudcom v Trenčianskom kraji, vrátane sudcov Krajského súdu v Trenčíne. Opodstatnenosť vznesenej námietky zaujatosti sudcov Krajského súdu v Trenčíne posudzoval najvyšší súd (§ 54 CSP), dospel k záveru, že sudkyne, ktoré ako zákonné sudkyne mali konať a rozhodnúť o námietke zaujatosti uplatnenej žalobkyňou voči zákonnému sudcovi nie sú vylúčené (porov. uznesenie najvyššieho súdu z 13. decembra 2023 sp. zn. 1Nc/6/2023). O vylúčení ďalších sudcov Krajského súdu v Trenčíne v zmysle § 55 CSP najvyšší súd nerozhodoval. Krajský súd v Trenčíne uznesením z 2. januára 2024 sp. zn. 16NcC/3/2023 rozhodol, že sudca Okresného súdu Trenčín ako zákonný sudca nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. PB-7C/9/2023. O námietke zaujatosti voči ďalším sudcom príslušného súdu nerozhodoval (§ 55 CSP).

11. Najvyšší súd nezistil opodstatnenosť tvrdení žalobkyne, ktorými odôvodňovala svoj návrh v zmysle § 39 ods. 2 CSP. Pokiaľ žalobkyňa argumentovala miestom bydliska žalovaných a sídlom ich právneho zástupcu, treba uviesť, že z hľadiska posúdenia vhodnosti inštitútu delegácie miesto pobytu strany, či prekonanie väčšej vzdialenosti za účelom dostavenia sa na príslušný súd alebo vynaloženie vyšších výdavkov, nepredstavuje výnimočný dôvod, ktorý by opodstatňoval zmenu zákonom stanovenej príslušnosti súdu. Vo všeobecnosti sú problémy tohto druhu (napríklad, že strana sporu nemá bydlisko v obvode miestne príslušného súdu, alebo že musí za účelom dostavenia sa na súd prekonávať väčšie vzdialenosti, či vynaložiť vyššie výdavky) skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie sporu inému súdu.

12. Pri delegácii z dôvodu vhodnosti treba naostatok vždy zohľadniť aj predmet konania a to, či sa

miestna príslušnosť súdu v danom konaní neriadi ustanoveniami CSP o výlučnej miestnej príslušnosti; zákonodarca totiž úpravou výlučnej miestnej príslušnosti vyjadril zámer, aby určitú vec prejednal a rozhodol práve ten súd, ktorého príslušnosť zákon stanovil odlišne podľa osobitných kritérií, ktorým z hľadiska miestnej príslušnosti priznal prioritu. Pre konanie v spore o vecné práva k nehnuteľnosti je zákonom stanovená výlučná miestna príslušnosť súdu [§ 20 písm. a) CSP], ktorá neumožňuje určiť miestnu príslušnosť inak, a to ani v prípade, ak by mohla byť teoreticky založená miestna príslušnosť iného než výlučne miestne príslušného súdu (viď napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Ndc/19/2016 a 3Ndc/8/2016).

13. V danom prípade je predmetom konania určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a miestna príslušnosť súdu bola založená podľa § 20 písm. a) CSP ako výlučná príslušnosť súdu, v obvode ktorého sa nachádza nehnuteľnosť. Zákonodarca úpravou výlučnej miestnej príslušnosti vyjadril zámer, aby v určitých druhoch konania vec prejednal a rozhodol práve ten súd, ktorému podľa osobitných kritérií priznal z hľadiska miestnej príslušnosti prioritu (porov. 8Ndc/19/2016, 3Ndc/8/2016, 8Ndc/9/2018, 8Ndc/13/2024).

14. S ohľadom na vyššie uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie sporu inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu žalobkyne nevyhovel.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.